U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **V. D.**, zastoupen Mgr. Helenou Lehkou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2011, č.j. OAM-72/ZA-ZA06-ZA14-2011, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 5. 2011, č. j. 56 Az 11/2011 – 16,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatele Mgr. Heleně Lehké **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3.000 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 3. 2011, č. j. OAM-72/ZA-ZA06-ZA14-2011. Rozhodnutím správního orgánu byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud z obsahu soudního spisu zjistil následující: Stěžovatel se žalobou podanou dne 22. 3. 2011 u Krajského soudu v Brně domáhal zrušení správního rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. V rámci osobních údajů v žalobě uvedl „t.č. pobytem (adresa pro doručování)“, na konci žaloby uvedl „V Zastávce dne 21. 3. 2011“. Na obálce, v níž byla žaloba soudu zaslána, uvedl jako svoji adresu Přijímací středisko Zastávka, Havířská 514, 664 84 Zastávka. Krajský soud měl za to, že podaná žaloba postrádá náležitosti stanovené v § 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatel neuvedl žádné

skutkové okolnosti, na základě kterých považuje napadené výroky správního rozhodnutí za nezákonné či nicotné. Stěžovatel rovněž chybně označil napadené rozhodnutí v petitu žaloby. Krajský soud jej proto v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. usnesením ze dne 7. 4. 2011, č. j. 56 Az 11/2011 – 10, vyzval k odstranění vad podání ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení. Současně jej poučil o tom, jakým způsobem má vady odstranit, a o následcích nesplnění uložené povinnosti. Usnesení bylo stěžovateli doručováno obálkou typ III., tedy podle § 50 o. s. ř., na adresu K. 155, N., neboť krajský soud dne 7. 4. 2011 z internetové databáze žalovaného zjistil, že ke dni 22. 3. 2011 je evidován opětovný příchod stěžovatele do Přijímacího střediska Zastávka, dne 23. 3. 2011 jeho odchod z tohoto místa a téhož dne příchod do Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí; v době od 28. 3. 2011 do 27. 4. 2011 byla evidována propustka stěžovatele na adresu K. 155, N. Zásilka se vrátila soudu zpět jako nedoručená, podle sdělení pošty ze dne 19. 4. 2011 zásilku nebylo možné vložit do schránky, na uvedené adrese byl adresát neznámý. Krajský soud následně doručoval písemnost vyvěšením na úřední desce soudu podle § 50 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, písemnost považoval za doručenou dnem 2. 5. 2011. Stěžovatel na tuto výzvu nereagoval, nedostatky podání ve stanovené lhůtě neodstranil. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba nevymezuje žalobní body a tudíž nejsou splněny podmínky řízení. Žalobu proto usnesením ze dne 20. 5. 2011, č. j. 56 Az 11/2011 – 16, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Toto usnesení bylo žalobci opět doručováno na adresu K. 155, N., neboť krajský soud dne 20. 5. 2011 z internetové databáze žalovaného zjistil, že dne 29. 4. 2011 je evidován opětovný příchod stěžovatele do Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí, v době od 19. 5. 2011 do 21. 6. 2011 byla evidována propustka stěžovatele na adresu K. 155, N. Zásilka se vrátila soudu zpět jako nedoručená, podle sdělení pošty ze dne 24. 5. 2011 zásilku nebylo možné vložit do schránky, adresát nenalezen. Krajský soud následně písemnost doručoval podle § 50 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“), usnesení považoval za doručené dnem 9. 6. 2011.

Dne 24. 6. 2011 stěžovatel proti tomuto usnesení podal kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) c) a d) s. ř. s. Namítl, že v žalobě vše řádně uvedl, nevyzná se v českém právním řádu a nevěděl proto, co více doplnit. V doplnění kasační stížnosti uvedl, že mu napadené usnesení bylo doručováno postupem podle § 50 odst. 2 o. s. ř., fakticky se s ním seznámil v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí dne 23. 6. 2011. Má tudíž za to, že jeho kasační stížnost doručená Krajskému soudu v Brně dne 27. 6. 2011 je podána včas. Stěžovatel uvedl, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v případě, kdy bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Stěžovatel se domnívá, že v řízení před krajským soudem bylo významně porušeno jeho právo na spravedlivý proces tím, že soud nepostupoval v souladu s ustanoveními o doručování v soudním řízení a znemožnil tak stěžovateli řádně uplatnit jeho práva. Rozhodnutí o odmítnutí žaloby bylo tedy nezákonné pro vady předcházejícího řízení spočívající v porušení ustanovení o doručování. Usnesení krajského soudu ze dne 7. 4. 2011, jímž byl stěžovatel vyzván k doplnění a upřesnění žaloby, mu bylo doručováno na adresu K. 155, N. Z informací doručujícího orgánu vyplynulo, že stěžovatel byl na adrese neznámý, tudíž byla písemnost soudu vrácena zpět. Krajský soud považoval písemnost za doručenou podle § 50 odst. 2 s. ř. s. dnem 2. 5. 2011. Uzavřel tudíž, že lhůta k doplnění žaloby stěžovateli marně uplynula dne 17. 5. 2011. Z obsahu spisu je přitom zřejmé, že stěžovatel v rozhodné době kromě výše uvedené adresy pobýval i v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí. Tato skutečnost byla soudu prokazatelně známa. Podle sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 16. 1. 2012 vyplývá, se stěžovatel v období doručování dané písemnosti střídavě zdržoval

na adrese Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí a to nejpozději do 23. 6. 2011. Přicházelo tudíž v úvahu doručení i na tuto soudu známou adresu, aniž by bylo nutné přistoupit k náhradnímu způsobu doručení prostřednictvím úřední desky soudu, kdy účinky doručení v drtivé většině případů nastávají fiktivně. Krajský soud však stěžovateli doručoval pouze na adresu K. 155, N. Jednoznačně tak porušil § 46a odst. 1 o. s. ř., jestliže se nepokusil stěžovateli doručit i na druhou známou adresu jeho pobytu. Stěžovatel dále krajskému soudu vytkl absolutní nečinnost při zjišťování jeho pobytu, přičemž fakt, že nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je důvodem pro zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud však evidentně neměl pochyb o tom, že místo pobytu stěžovatele bylo známé, protože podle daného ustanovení nepostupoval. Na místo toho přistoupil ke způsobu doručování, které se v tomto světle jeví jako obcházení zákona soudem. Pokud by krajský soud postupoval při doručování usnesení řádně, mohl se stěžovatel s obsahem usnesení seznámit a řádně doplnit žalobu. Nelze vyloučit, že by v řízení o žalobě uspěl. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení a zda je kasační stížnost podána včas. Při posouzení postupu krajského soudu při doručování napadeného usnesení stěžovateli uvážil Nejvyšší správní soud takto: Soudní řád správní ani jiný právní předpis neobsahuje speciální úpravu doručování písemností v soudním řízení o přezkoumání správního rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Správní soud je proto povinen postupovat podle § 42 s. ř. s. a dále v souladu s § 42 odst. 5 s. ř. s. podle právní úpravy obsažené v občanském soudním řádu. Podle § 42 odst. 1 s. ř. s. soud doručuje písemnosti do datové schránky, není-li možné doručit písemnost tímto způsobem, doručuje ji soud soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení i jiný státní orgán. V projednávané věci byla písemnost doručována prostřednictvím držitele poštovní licence. Podle ustanovení § 46b o. s. ř., které vymezuje adresu pro doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, je písemnost v prvé řadě nutno doručovat na adresu, kterou účastník uvedl ve svém podání. Soud je tedy povinen v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zjišťovat místo pobytu účastníka řízení jedině tehdy, pokud má za to, že může být dán některý z důvodů pro zastavení řízení podle § 33 písm. b) nebo e) zákona o azylu.

Jak již bylo uvedeno výše, krajský soud doručoval napadené usnesení stěžovateli na adresu K. 155, N., kterou zjistil z internetové databáze žalovaného jako místo faktického pobytu stěžovatele. Nejvyšší správní soud však má za to, že stěžovatel uvedl adresu pro doručování na obálce, v níž soudu zaslal svoji žalobu, a která odpovídala i místu označenému v žalobě jako místo jejího sepsání („V Zastávce dne 21. 3. 2011“). Jestliže krajský soud nedoručoval stěžovateli usnesení na tuto adresu uvedenou v jeho podání, nelze toto pochybení klást k tíži stěžovatele a uplatnit náhradní doručení podle § 50 odst. 2 o. s. ř. Napadené usnesení je proto nutno považovat za doručené dnem 23. 6. 2011, kdy se s ním stěžovatel fakticky seznámil v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí. Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Kasační stížnost podaná k poštovní přepravě dne 24. 6. 2011 byla tudíž podána včas.

Po konstatování včasnosti kasační stížnosti musel dále Nejvyšší správní soud zkoumat otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvody přijatelnosti uplatněné stěžovatelem v podané kasační stížnosti nesplňují výše uvedená kritéria. Problematikou doručování písemnosti žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který soudu v řízení o žalobě neoznámil změnu místa svého hlášeného pobytu, se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 1. 7. 2004, č. j. 2 Azs 258/2004 - 40, publ. pod č. 801/2006 Sb. NSS. Zde zdůraznil, že řízení o udělení azylu má určitá specifika, mezi která patří i zjevná zvýšená snaha o rychlost a efektivnost (viz např. § 56 odst. 2 s. ř. s., Pozn.: ve znění účinném od 1. 1. 2012 se jedná o odstavec 3 tohoto ustanovení). Aby však mohly být tyto procesní principy reálně naplněny, je nezbytná náležitá součinnost žadatele o azyl, jejímž projevem je krom jiného povinnost hlášení místa pobytu žadatele o azyl stanovená v § 77 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to tak, aby byla zajištěna vzájemná komunikace mezi ním a příslušným státním orgánem.

V projednávané věci krajský soud doručoval stěžovateli výzvu ze dne 7. 4. 2011 na adresu, kde se měl stěžovatel v době doručování písemnosti podle informací z internetové databáze žalovaného fakticky zdržovat. Právě ze závěrů výše citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je nutno vycházet při posouzení otázky, zda krajský soud pochybil, pokud písemnost nezaslal stěžovateli i na adresu Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí za situace, kdy stěžovatel tuto adresu jako místo svého nového pobytu soudu neoznámil a kdy ani v kasační stížnosti netvrdil, že se v době doručování písemnosti krajským soudem na adrese K. 155, N., nezdržoval.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že neshledal přijatelnost kasační stížnosti z důvodů tvrzených stěžovatelem, ani z úřední povinnosti pak nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovené advokátce stěžovatele

náleží v prvé řadě odměna za úkon učiněný při výkonu funkce opatrovníka, tj. studium spisu u soudu, která v souladu s § 7, § 9 odst. 5, § 11 písm. b) ve spojení s § 11 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), činí 300 Kč. Dále jí náleží odměna v souladu s § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., za písemné podání soudu - doplnění kasační stížnosti, ve výši 2.100 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka se již s věcí seznámila při výkonu funkce opatrovníka, nepřiznal jí soud odměnu za převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 písm. b) advokátního tarifu. Náhrada hotových výdajů se přiznává ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 600 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 3.000 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. června 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu